

csengélei *krónika*

★ INFORMÁCIÓS LAP ★

IV. évfolyam 6. szám

1995. március 15.

TENERIFE LEGÖREGEBB FÁJA

Tenerifei képriportunk a 96. oldalon kezdődik

Az új csengelei pártfogó:

SZIGMA PACK KFT.

Ezévi első számunkban számoltunk be arról, hogy január 2-án újraindul a termelés a csengelei konzervgyárban. Megrendelésnek nincsenek híján, a létszámot is sikerült betölteni, még válogathattuk is a jelentkezőkből.

A cikk végül is nem emiatt tródott, hanem azért, mert ugyan friss vállalkozás még csengelén a Szigma Pack Kft., de máris két helyi egyesületet is szponzorál. A Csengelei Községi Sport Egyesületet évi 100.000 Ft-os támogatásban részesíti. A csengelei focistáknak ez volt a mentőöv, mert pénzhány miatt nem tudták volna végigvinni a bajnokságot. Most már nyugodtan készülhetnek a folytatásra, csak a labdarúgóinkon múlik, hogy hanyadik helyezést sikerül kiharcolniuk a tabellán.

A másik pártfogott a Csengelei Polgárőr Csoport. Ez az egyesület is igen jelentős támogatásban részesül éves szinten, plusz a CB-rádióhálózat kiépítéséhez is egyszeri segítséget kap. A megállapodás kölcsönösen előnyös mindkét fél részére. A polgárőröknek lesz egy telepített rádiójuk a konzervgyár portáján, így szükség esetén CB-rádióon erősítést érhetnek. Az egyesület viszont a konzervgyár őrzésébe segít be, szükség esetén segítséget nyújtva a portaszolgálatnak is.

Egy beszélgetésen mondta Bogdán Imre igazgató, hogy a gyár vezetése szeretne jó kapcsolatot kiépíteni Csengele lakosságával. Úgy tűnik, a legjobb úton haladnak!

Molnár Mihály

SZŐLŐTERMELŐK, FIGYELEM!

Felhívom a szőlőtermelőket, hogy a Hegyközségi törvény előírásai szerint **1995. május 1.** napjaig bejelentkezési kötelezettségük van!

1996. január 1. után szőlő- és bor árutermelést csak hegyközségi tagként lehet folytatni!

Nyomtatványok a fahuzgázásnál állnak rendelkezésre. Kitiöltésükkel a bejelentkezési kötelezettség nála is teljesíthető.

Tájékoztatásul: a megalakuló hegyközség önkormányzati köztestület lesz, hatósági jogkörrel. Valószínű, hogy Pusztaszer - Kistelek - Csengele alakít egy hegyközséget. Akinek **1500 m²** fölötti van tulajdonában szőlő termőterület, bejelentkezése **kötelező!**

A törvény termelői érdekeket védeni hivatott. Ezen termelők kialakíthatják szervezetüket, vezetésüket, alapszabályukat.

Borbély József
jegyző

MALOMBAJNOKSÁG

Az ezévi malombajnokságot 1995. március 26-án (vasárnap) 13 órai kezdettel rendezzük meg a csengelei Öregmalom vendéglőben. A korábbiakhoz hasonlóan körmérvközéeses rendszerben fog a verseny lezajlani. Nevezni - lehetőleg előre - az Öregmalom vendéglőben lehet. Nevezési díj 250 Ft.

Kiss Ferenc és Polgárörtség

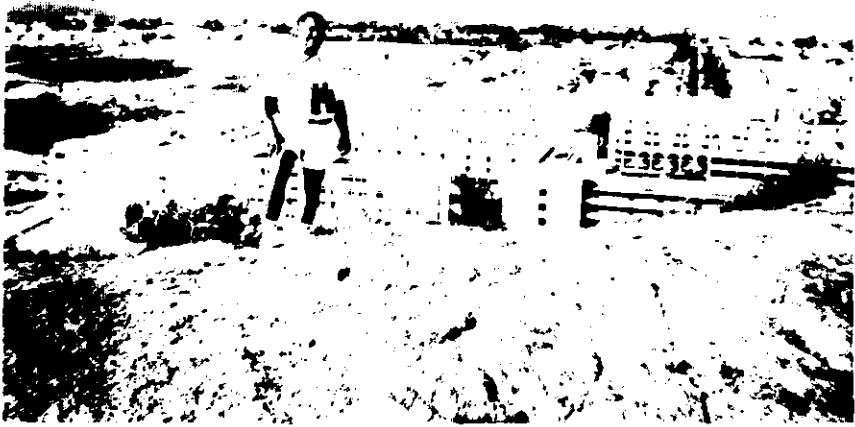
KÉPEK TENERIFÉRŐL

Polgárórségünk szponzora, Baranyi József feleségével nyaralni volt a Kanári-szigetekhez tartozó Tenerifén ez év februárjában. Az időpontban nincs tévedés: míg nálunk tel van, ott 35 fokos hőség uralkodik. Nem sokunknak adatik meg, hogy a több ezer killométerre levő - Afrikához közeli - szigetre eljussunk, ezért az időközben elkészült fényképekkel kárpótolhatjuk magunkat.

M.M.

A szigetcsoport makettje

Kilátás a hegyről

Városnézés gumikerekű "vonatból"

Tevegélés közben

Kaktuszok minden mennyiségben

RÖVIDES NYIT A KÖNYVTÁR

Előreláthatólag április 18-án újra nyit a községi könyvtár. Jelenleg a helyiségek berendezése és a könyvállomány leltározása folyik. Ennek befejezése után a szegedi Somogyi Könyvtár által szervezett alapfokú könyvtárosi tanfolyamon veszek részt.

A könyvtár állománya körülbelül 10.000 kötetből áll. Sajnos nagyon sok a selejtezésre váró könyv, de remélhetőleg lesz lehetőség sok új könyv vásárlására is.

A végleges nyitási időpontra és a nyitvatartási időre egy későbbi számban visszatérünk.

Mint közművelődési előadó, szeretnék minél gazdagabb, színesebb programokat szervezni. Ehhez várok ötleteket, segítséget. A csengelei népdalkör április elején indul Zsótérné Kaczur Andrea vezetésével. Az érdeklődők nálam jelentkezhetnek a Faluházban.

Horváth Irén

DOKUMENTUMOK CSENGELE TÖRTÉNETÉBŐL V .

Állatorvosi állás szervezése

Szeged város törvényhatósági bizottságának 375/1938. számú véghatározatának részletei:

Kimondja a törvényhatósági bizottság közgyűlése, hogy Szeged- Felsőközponon és Szeged- Alsóközponon egy-egy II. osztályú állatorvosi állást szervez az állami rendszerű X. fizetési osztályba megállapított mindekorai illetményekkel, természetbeni lakással (...)

Két tiszteletdíjas külterületi állatorvosi állás megszűnik

és hogy az állategészségügy hatásosabb védelmére az előbb említetteken felül a királyhalmi várostanya, zákányi lengyelkáporna és Csengele kapitányság székhellyel egy-egy, összesen három tiszteletdíjas külterületi állatorvosi állást szervez egyenként 100 P. tiszteletdíjjal, nyugdíjigény nélkül (...)

Megjegyzés: A véghatározatot a belügyminiszter 34.855/1939. IV. számú leiratával hagyta jóvá.

Az eredeti kézirat a Csongrád Megyei Levéltárban a IV.B.1402. a/ (66. kötet) jelzet alatt található.

ÚJRA VAN HARANG TEMPLOMHALMON

1948-ban állítottak fel egy harangot a templomhalmi iskola udvarán, melyet általában a búcsú alkalmából használtak. Ezt a harangot 1993. őszén ellopták.

A rendőrség megállapítása szerint két szanki illetőségű személy volt az elkövető. Hosszú huzavona után sikerült a harangunkat visszaszerezni. 1995. március 11-én Hajdú Répa Péter visszaszerelte a helyére, így most már nincs akadálya annak, hogy a búcsú alkalmával megszólaljon.

A harang visszaszerzésében nagy segítségemre volt Széll Lajos, a csengelei egyházközség tagja is.

Vincze János

Csengelei pletykák

GONDBAN VAN A LENGYEL-CÉG?

Azt beszélik a falunkban, hogy csökkentened kell a marhaállományodat, mert kevés a legeltető területed és a takarmányod. Mi igaz ebből?

Válaszol Lengyel János:

- Erről en nem tudok, ezt nem így látom. Éppen tíz napja vettem még 50 tehenet tartásra. Úgy tűnik, hogy a tavalyi évben használt legeltető területek ez évben is rendelkezésre állnak. Széles, illetve abrak takarmányból jelen pillanatban egy évre elegendő készletünk van. Ezert emeltük a szarvasmarha állományt 115-ről 165-re.

K. P.

ERDEKESSEGEK AZ ORVOSTUDOMÁNY TÖRTÉNETÉBŐL IV.

A középkor orvostudománya

A középkort gyakran emlegetjük "sötét"-nek, de ez attól függően sötét, amerről nézzük. Ugyanis ha a szerzetesi nézeteket tekintjük a középkor mércéjének, akkor valóban sötétnek mondhatjuk (lemondás a földi let hívságairól, a tudásról, a szépségről, a művészetről). Ezzel szemben ott volt Bizánc pompája, a fejedelmi udvarok fénye, a templomok és katedrálisok lenyűgöző szépsége, a lovagi életforma tarkasága.

Ha csak a tudás útját nézzük, valóban elhomalyosul az okori tudás a kereszténység első századaiban. Az egyház álláspontja az volt, hogy hinni csak egyféleképpen lehet, minden más vélekedés eretnenség. A

medicina visszaesése egyértelmű volt. A korai kereszténység eszméi a test szenvedését Isten büntetésének, vezeklés eszközének tekintették, tehát azt vallták, hogy a betegséget nem kell gyógyítani, hanem alázatosan elviselni - a lélek üdve érdekében.

A gyógyítás a szerzetesek kezében volt. Még jó, hogy a betegséget Isten büntetésének tekintették és nem az ördög művének, mert akkor az ördögűzés kegyetlen módszereinek sok ártatlan ember eseti volna áldozatul. 1130-ban zsinat tiltotta el a papokat az orvosi működéstől!!! E tilalom nem volt hatásos, mert az emberek a papjukhoz fordultak segítségért, akik közben kíváncsiságból és érdeklődésből valamelyesi bejeltek a gyógyításba.

Salernóban (ma Olaszországhoz tartozik) orvosi iskola létesült a 8. században, mely Hippokratész elveit követte, a fénykorát a 12-13. században érte el. Rendes "egyetemi szintű" képzés folyt, 5 évig tartott, diplomát adott. Napoleon szüntette meg!

A sebészet nem tartozott érdekes módon az orvosi mesterseg körébe, külön felcserek és "kőmetszők" végezték. A 13. századból meg kell említeni Guglielmo da Sabinetti bolognai orvost, aki érzéstelenítő főzetet használt műtét előtt, hirdette a boncolás fontosságát, és kíméltséssel (helyesen!) közdött a sebgennyesedés ellen. Tanait továbbvitte Párizs legtekintélyesebb orvosa és sebésze, Henri de Mondeuville, aki nagyon fontosnak tartotta az anatómia ismeretét, melynek nyomán a 13. századtól polgárjogot nyert a boncolás az orvosi iskolákban. De sajnos nem orvos, hanem szolga végezte, a tanár pedig egy palcával mutatta a tudnivalókat, de Galénosz könyvéből (!) - így sokáig fennmaradtak az ókori tévedések.

Ugyanílyen fejlődést hátráltató tényező volt az, hogy szülésnél férfi nem lehetett jelen, mert férfi orvos nem vizsgálhatott!!! Tanulatlan babák kezében volt a születek levezetése, és az volt a lényege, hogy a magzat vagy újszülött lelki üdve se szenvedjen csorbát - tehát pl. halálos kimenetelű esetben már a méhen belül meg legyen keresztelve.

Az első kórházak kolostorokban alakultak, menedékhelyekből. A hospitium szó is vendéglátást jelent, ebből lett később a hospital, ispotály elnevezés.

Mind ezek ellenére a gyógyítás állapotát siralmasnak mondhatjuk.

Hiába voltak jó orvosi iskolák, fejletlen volt a diagnosztika (betegségek felismerése, megállapítása), kezdetleges a terápia (gyógykezelés). Emellett a higiénias helyzet következtében (gondoljunk csak a korhu filmekre!) szörnyű járványok dúltak akkoriban. Legnagyobb a pestis, mely utóbb Európa lakosságának egynegyedét (!) kipusztította! Mert mik voltak a jellemzők erre a korra?

- tömegnyomor,
- nem volt csatornázás, folyóvíz,
- nem tisztalkodtak az emberek,
- nem etkeztek rendszeresen.

Mindéz befolyásolta a test természetes védekezőképességét.

A csecsemőhalandóság meghaladta a 70 %-ot!!! Akik túléltek a gyermekkort, azok is állandó életveszélyben éltek. Egyedül a rendkívüli szaporaság (családonként 5-15 szülés!!!) magyarázza, hogy Európa lakossága nem pusztult ki.

E korszak az orvostudomány tekintetében valóban és megmáshatatlannul végtelen sötét volt. Éi kellett tehát érkeznie a pillanatnak, amikor láthatóvá kezdett válni az alagút vége, ez volt a reneszánsz ebredése, amelyről a következő rész fog szólni.

Rényiné dr. Torontáli Renáta

A FÖLDMUNKÁS SZÖVETSÉG CSENGELEI CSOPORTJA 1919-BEN (IV. rész)

Folytatjuk a férfi tagok névsorát:

130. Turi Lajos No.26.	919.V.4.
131. Fehér György No.73.	"
132. Szentgyörgyi Pál No.355.	"
133. Zsiga István No.396.	"
134. Rabi Antal No.350.	"
135. Szűcs Mihály No.360.	"
136. Tisóczki Antal No.485.	"

137. Jaka (?) János No.291. "
138. Boda Gáspár No.337. "
139. Szeri István No.357. "
140. Csikos Mihály No.172. "
141. Kovács István No. 205. "
142. Papp Ferenc No.311. "
143. Széll János No.19. "
144. Rófi István No.111. 1919.V.11.
145. Novák Antal No.77. "
146. Balog Ferencz No.89. "
147. Sági Mihály No.90.
148. Apro (így!) Mihály No.99.
149. Varga Mátvás No.104.
150. Boda János No.170.
151. Vágó Antal No.189.
152. Apro Jenő No.404.
153. Balog Mihály No.341.
154. Paragi Mihály No.167.
155. Tóth Sándor No.336.
156. Harnai László No.352.
157. Simon Lőrincz No.320. 1919.V.12.
158. Simon Ferencz No.320. "
159. Olajos Illés 113. "
160. Rabi Péter No.302. "
161. Horváth Antal No.262. "
162. Kurucsa István No.25. "
163. Csokásy (így!) József No.180. "
164. Hegedűs István No.104. "
165. Balog Béla No.47. (?) "
166. Boros Mihály No.367. 1919.V.18.
- [olvashatatlan irás!]
167. ifj. Zsár (?) József 414. 1919.V.18.
168. Topolyai Gyula erdész tanya "
169. Balog Imre 411. "
170. Olajos Mihály No.399. 1919.V.18.
171. Tóth Péter 437. 1919.V.25.

- [172-es sorszám nincs!]
173. Szabo Gábor No.262. 1919.V.25.
174. Barna András No.427. "
175. Nagy János 67. "
176. ifj. Gurdics János No.38. [?] "
177. Lajos Sándor 93. "
178. Gyovai András No.68. "
179. Clajos Imre No. 113. "
180. Ferge [igy!] Gyula 107. "
181. Krizsan Mátyás 55. "
182. Böresök Pál No.109. "
183. Szarvas József 486. [vagy 496.] "
184. Kiss János 204. 1919.V.25.
185. Laczko [igy!] Mózes No.98. "
186. Biliczki István No.58. "
[187-188. sorszám nincs!]

Molnár Mihály

FOCI KRÓNICA

Edzőmérkőzések:

1995. február 26. Csengele - Csengele ifi 2 : 5
Góllövők: Turi, Pataki illetve Bencsik (3), Kiss, Haraszti.

1995. március 5. Csengele - Kistelek ifi 2 : 5
Csengelei góllövő: Heim (2).

1995. március 12. Csengele - Kiskunmajsa ifi 2 : 3
Csengelei góllövő: Heim (2).

Vigh István
edző

KRESZ-ES SIKER

Ujabb sikert értek el az iskolánk tanulói a megyei KRESZ és közlekedési ismereti vetélkedőn. Az 1994-ben megtartott iskolai vetélkedőn a 4. és 8. osztályos tanulók 35 fővel szerepeltek. Mindkét korcsoportból az első két tanuló jutott be a megyei versenyre.

Március 2-án délután, Újszegeden került megrendezésre a megyei döntő. Elméleti kérdésekből állt a megoldandó feladatok sorozata. Őszinteséghez tartozik, hogy a kérdések nekünk, felnőtteknek is igen-igen feladták a leckét a helyes megoldás magadásához. Így a városi iskolák mellett is elért eredményünk nagyszerűnek mondható. Gratulálunk a döntőn szereplő tanulóknak!

4. osztály:

Erdélyi Viktória 3. helyezés (A lányok között 1. helyezés)

Sisák Erika 10. helyezés

8. osztály:

Haraszti Zsolt 6. helyezés

Bozó Béla 8. helyezés

A fiúk is több szegedi iskolást megelőzve érték el ezt az eredményt.

További jó szereplést kívánunk mindenkinek mindentől, hogy öregbitsék iskolánk hírnevét!

Takács Zsolt

H Í R D E T É S E K

Dr. Sikter András állatorvos új telefonszáma: 06-20 / 364 208.

Billenős IFA-val sóder szállítást vállalok: 1.100 Ft/m³. 30 m³ feletti megrendelés esetén 1.000 Ft/m³. Érdeklődni Csókási Zoltán-nál a Csengele, Felszabadulás u. 15/A. szám alatt vagy a 386 173 telefonon.

Családi eseményekre (lakodalom, ballagás stb.) 220 Volttal működő hűtőköcsit lehet bérelni Csókási Lászlótól a Csengele, Petőfi u.20. szám alatt. Telefon: 386 082.

Volkswagen Jetta 1600-as, injektoros, 15 éves gépkocsi 200.000 Ft irányárért eladó vagy 20 ezer db vályogért illetve bármilyen építőanyagért elcserélhető. Érdeklődni Pigniczki Péternél (Kis-telek tanya 352.) vagy Vigh Attila palackozott ital boltjában (Csengele, Május 1. u. 52.) lehet.

Értesítem a lakosságot, hogy a Csengele, Csatorna utca 2. szám alatt megkezdtem adótanácsadói és könyvelői tevékenységemet. Esténként személyesen a fenti címen, napközben a 386 132 telefonszámon vagyok elérhető.

Czakó Ildikó

Értesítem a tisztelt lakosságot, hogy 1994. január 1-től teherfuvarozással bővült a tevékenységem. Vállalom nettó 6 tonna teher szállítását áll- és belföldön egyaránt.

Tóth Tibor vállalkozó Szeged, Fonógyári út 22.
Telefon/fax: 62/ 386 046 R. telefon: 06-60/ 354 355
06-30/ 354 355

Vállalom fotó és videó felvételek készítését (esküvők, lakodalmak, családi események stb.). Fotó cikkeket árusítok. Színes amatőrfilm kidolgozás 2 nap alatt 20 Ft/kép áron.

Nacsa Jánosné
Kistelek, Kossuth u. 34. szám
☎ 364 541

Simson kipufogók és egyéb Simson alkatrészek, valamint ETZ 150 és ETZ 151 motorkerékpárokhoz kipufogók a bolti árnál olcsóbban kaphatók a gyártónál:

Varga Mihály lakatosnál
Kistelek Tanya 345.szám
☎ 386 191

Minden típusú szivattyú javítását, továbbá haztáji gépekhez való alkatrészek gyártását (fogaskerék stb.) vállalom. PB-gáz szabványos csatlakozó (pörkölhöz stb.) állandóan kapható.

Dénes Balázs vállalkozó
Csengele, Felszabadulás u. 3. szám
☎ 386 017

Garancia felelősség, casco-, lalás- és vagyombiztosítást köthet Csengelén. Részletes tájékoztatóval állok a tisztelt ügyfelek rendelkezésére.

Süli Lajosné
☎ 386 044

A Csengelei Polgárőr Csoport tájékoztatójának lapja

Kiadja és sokszorosítja: Csengelei Polgárőr Csoport Felelős kiadó: Kucsora Péter
Szerkesztőség: Csengele, Felszabadulás u.11. Felelős szerkesztő: Molnár Mihály
